

Familien. Mindre Betydning tror jeg den har for den politiske Valgret og Udviklingen indenfor Samfundets Styre. Med Hensyn til Magtforholdet mellem dem, der ere øverst, og dem, der ere nederst i Samfundet, virker Kvindernes Valgret i den Skikkelse, hvori den gennemførtes ved Loven af 1908, tværtimod til Gavn for de mest velstillede, til Skade for de mindst velstillede, idet den privilegerede Valgret, som denne Ordning betyder, den Indskrænkning i Valgretten, den betyder, for en stor Del giver sig Udtryk netop deri, at fra de velhavende Familier faar et langt større Antal Kvinder Stemmeret end fra de mindre velhavende.

Jeg tror ikke, at nogen, der ser paa de faktiske Forhold i Landet, vil være blind for dette, at den Indskrænkning i Valgretten, vi havde sidste Gang, vi gik til Valg til vore Kommuneraad, betød i Praksis dette, at i et meget anseligt Antal af de danske Byer bleve de Retninger, som vare et Mindretal af Byens Befolkning, Herrer over Flertallet i Byraadet, og dette er en Ting, som i Virkeligheden betyder, at der derigennem er skabt et Privilegiestyre, et Mindretalsstyre i vore Købstæder. Det er i meget mindre Grad Tilfældet i Landkommunerne; men Købstæderne betyde jo ogsaa noget. Det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg) sagde ganske vist, at de vare en forsvindende Brøkdelt af det samlede Antal Kommuner, og det er jo rigtigt, naar man gør det op efter Kommunernes Tal. Der er omkring 1,100 Landkommuner og omkring 70 Købstadkommuner. Men det er dog saaledes, at i disse 70 Købstadkommuner bor omtrent $\frac{2}{5}$ af Landets Befolkning, og derfor er det dog ikke helt uden Betydning, hvorledes Forholdene ordnes der.

Med Hensyn til Opholdsbestemmelserne vil jeg gerne gøre opmærksom paa den ene Ting, som ikke har været fremme i Debatten, saa vidt jeg har lagt Mærke til, at det ikke blot er de 2 Aars Ophold, her er Tale om, men ved den behændige Maade, hvorpaa Tidspunkterne ere fastsatte, betyder det i Virkeligheden for overmaade mange 2 Aar og 11 Maanedere. Det er altsaa i Praksis en længere Opholdsbestemmelse, end det efter Lovens Bogstav tilsyneladende er.

Dernæst er der Spørgsmaalet om Amtmændene. Paa dette Punkt ere det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) og det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg), jeg tør maaske sige heldigvis, uenige. Det

ærede Medlem fra Assens ønsker Amtmanden bevaret som Formand i Amsraadet; det ærede Medlem fra Frederikssund ønsker, at Amtmanden ikke skal blive ved at være Formand. Det ærede Medlem fra Assens fremførte den Indvending mod at gøre Amsraadets Ordning om, saaledes at Amsraadet selv valgte sin Formand: at saa skulde man alligevel have en juridisk Sekretær, og saa blev det denne juridiske Sekretær, der bestemte det hele, saa vidt jeg forstod det ærede Medlem; det er det, der er hans Bekymring. Men jeg vil dog gerne spørge det ærede Medlem, om han ikke alligevel tror, at denne juridiske Sekretær, der ansattes af Amsraadet efter Amsraadets Beslutning, vilde faa noget mindre Indflydelse paa Amsraadet end den Amtmand, der nu sidder som Formand, der har de samme juridiske Fortrin og desuden den stærke, uafhængige Stilling overfor Amsraadet, som Sekretæren aldrig vilde faa. Den Ordning, det ærede Medlem tænkte sig med en saadan Sekretær, er jo ikke saa helt ukendt. Overmaade mange Steder i vort Samfundsliv er det ordnet efter et tilsvarende System. Det hænger sammen med hele den parlamentariske Ordning: Beslutningsmyndigheden i de parlamentariske Raad og saa Embedsmænd til at udføre disse Raads Villie. Jeg indrømmer stadig, at der er adskillige praktiske Vanskeligheder ved en saadan Ordning for Amsraadenes Vedkommende. Men jeg tror paa den anden Side ikke, man maa være blind for det meget værdifulde, der vil naas for det folkelige Selvstyre, hvis man naar til, at Amsraadet under en eller anden Form kommer til selv at vælge sin Formand.

Saa er der Spørgsmaalet om den privilegerede Valgret til Amsraadene. Der havde det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg) faaet en underlig Opfattelse af, hvad jeg sagde forleden Dag. Han havde faaet det Indtryk, at jeg egentlig ikke skulde have lagt videre Vægt paa denne privilegerede Valgret til Amsraadene, idet han mente, jeg skulde have sagt, at naar der ikke blev mere tilbage, end det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) tænkte sig, var det hele ikke værd at gøre noget for. Dertil vil jeg gerne sige dette, at jeg forstod det ærede Medlem fra Assens saaledes i Onsdags, at han heller ikke brød sig om at komme af med den privilegerede Valgret til Amsraadet. Det ærede Medlem fra Assens sagde ikke udtrykkeligt noget derom. Men han gennemgik Forslaget i den Henseende kritisk, lidt